

Coacina Redactorului

Cancelari'a Redactiunii

Strat'a tragatorului [Ló-vészutóza], Nr. 5.

Sorisorile nefrancate nu se voru primi decât numai de la corespondenții regulari ai „Fed ratiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, ommercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vinri-a si Dominec'a.

Pretulu da Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 3 fl. v.
Pre siese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „

Pentru Roman'a :

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inseratiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a timbrale pentru fiesce-cara publicatiune separatu. In locul deschieru 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 26./14. oct., 1872.

Tote diurnalele ostrunguresci vorbescu de crisea ministeriale cá de unu rêu iminent. De doue decennie suntemu dedati cu dese schimbări ministeriali ; de la pactulu dualisticu in coce s'a mai raritu acestu rêu, pre care asta-di lu dorimu, dar' lu dorimu nu numai in Cislaitani'a, ci lu dorimu si d'in coce de riulu Lait'a, cá-cepreamu mergu treburile d'inreu inmai reu nu este altu mediulocu de scapare decâtu numai prin scapare de omenii cari ne guvernedia aprobe fara consciintia, cari dilapidedia banii publici, cari au intrudessu si latitu coruptiunea in administratiune, justitia si mai alessu in alegeri. Daca dorimu schimbarea personelor, o dorimu pentru cá numai estu modu se pote sperá schimbarea sistemului, immoralu, care ne domnesce fara de rusine, redicandu la assioma de statu nedreptatea, iniquitatea si immoralitatea. — Diuariele officiose desmintu scirea despre crise, dar scimu ce pretiuescu assemene desmintiri officiose, si situatiunea, cu tote desmintirile loru, remane destullu de nesigura pentru desmintitori si patronii loru. Se dice, cá partitulu care lucra pentru schimbarea sistemului, ar' fi ajunsu in timpii d'in urma la mare influentia la curte si cá crisea ministeriale in Cislaitani'a este la usia. De va fi asié, si este timpulu ca se fia, apoi si díllele cabinetului Lonyay-anu sunt numerate, cá ci coconulu Auersperg, ciocoiu cu diplome vechie, va trage dupa sine pre ciocoiulu cu diplome recentissime, cum am díce in limba poporale : pre badaranulu boeritu.

Diferentiele intre conclusele ambeloru Delegatiuni devenisse atátu de insemnate, in cátu complanarea nu se poteá acceptá cu finitulu acestei septemane, si cá grabnic'a impacare numai la intrevinerea Monarcului s'ar fi intemplat, care ar' fi dechiaratu categoricu, cá doresce cá sesiunea delegatiunilor se inchiae in totu casulu inca in septeman'a acest'a. Nu scimu de este adeverata acesta fama, atát'a in vedemu cá delegatiunea cislaitaniana se intrecea in zelulu d'a-si apropiá conclusele salle concluseloru delegatiunii translaitanice, adeca nemtii si magiarii se preveniau si se omoriau cu omenia. Acest'a s'a potutu intemplá si d'in preingrigirea d'a nu-si periclitá essistentia prin imparechiare.

Epilogulu istoriografului Palaschi (corifeulu Cehiloru) la oper'a sa intitulata „Rost“ (despre Russi'a si Slavi) este obiectulu discussiunilor totoruru organeloru de publicitate in Ostrunguri'a. Nemtii sunt superati pentru cá ar' fi díssu despre densii, cá li ar' lipsi nobletia sentiminteloru, generositatea si cavalerismulu ceea ce, diuariele cehice spunu cá nu este adeveratu, — éra magiarii sunt catraniti pentru profeti'a ce Palaschi face nepotiloru lui Arpadu, cá „nu voru avé descendenti, cari se potea serbá a dou'a mie de anni“ (allusiune la serbarea ce magiarii se pregatescu a face pentru essistentia loru millenaria in Europ'a), acesta imputatiune inca nu este justificata, prin urmare neci essacerbarea pressei magiare, cá-ci Palaschi au vorbitu conditionatu, adeca, daca magiarii se voru portá cá inimizii cátra vecinii loru, ceea ce negressitu ar' involve perirea loru.

Cet'a judaniloru officiosi de la „Pesther Loyd“ si de la alte organe guvernamentali nemtiesci si magiare se nevoescu a spelá mandru si curatu pre ministrulu Kerkapolis despre care se scie, cá cu ocasiunea desbateriloru confidentiali in comisiunea financiara a Delegatiunii (sied. d'in 21. oct.) au facutu preambucura'oria si dragalasi'a ispodedania cá dsa kerkapoliana ar' fi p'ratu d'in fondurile disponibili alle imprumutulu de 30 millione, summuliti'a de 8 millione, d'in fondurile imprumutulu de 24 millione pentru infrumestierea capitalei, summuliti'a de 5 mill. apoi restulu imprumutulu ipothec. Gömörianu 3 mill. si in fine d'in fondurile disponibili alle imprumutulu de 60 mill., a calliloru ferrate, summuliti'a de 9 millione, adeca, baccatellulu de 25 millione, si au marturisitu totodata sub ros'a, cá in sursulu annulu pres. pana cu finea lui Augustu a chel-

tuitu 31 millone mai multu decâtu au incassatu. Scumpa ispodedania ! Ar' umá cá si canonulu se fia potrivitu, dar' majoritata mameluciloru spre acoperirea acestoru golitun in vistieri'a publica va da lui Kerkapolis plenipentia d'a contractá unu nou imprumutu de 75 millione, d'in care éra se mai potea spesá pre alé scopuri, despre cari chronicele tacu. Cu ocasiunea desbateriloru a sup'ra bugetulu D. Kerkapolis va avé se respunda, de va poté „cum se impaca cu constitutiunea tierrei, cá, fara a fi fostu indreptatitu, au spesatu 60 mill. nu pentru scopulu ce erau destinate, ci pre alte scopuri despre cari abii va poté se dée desluciri ? Apoi cum se potriuesce cu autoritatea legislativei, cá dsa. in espunerea ce facusse innainte cu o luna, au vorbitu numai de unu deficitu de 28 mill. precandu acellu-a in realitate este aprobe 75 millone ? Grelle intrebări la cari D. Kerkapolis nu pote respunde, de cun-va nu va díce cá si prea-constitucionalii si preanoralisatii si moralisatorii judani si judaniti de la „P. Loyd“ si „Pestina“ cá „est, inoportunu a scarmentá lucrulu cá se transpire in publicitate“ si alte vorbe ministeriali jidovesci, pentru cari autorii ar meritá scarmentura ciobanesca.

De la Societatea academica d'in Bucuresci.

Siedinti'a XV. dela 25. aug. 6. sept. 1872.

Sub presidiulu Dui G. Baritiu (fiindu D. vicepres. Fétu presentedar' prin indispositiune impedecatu de a presiede.) Se citeasca process. verb. la care se facu modificatiunile si suplenirile cerute ; anume D. Laurianu cere a se pune cuvintele salle asié cum la a d'ce, — se adrepta fiindu cáreca conformu regulamentulu ; assemene cere si D. Massimu. — Cátu pentru mic'a gressiala ce se comisesse in sied. prec. in carea, lucrandu societatea intrega in sectiune filologica, aveá se presedia D. Laurianu, cá presidente allu sect. filolog. presiediuse inse D. Cretulescu presidente societatii, pentru care micu inconveniente reclamá numai asta-di D. Laurianu, se decide : a se acceptá pana D. Cretulescu se va presentá la siedintia, — éra cealalta parte a processulu verb. se se atentece. Apoi se adopta, cá in locu de continuarea discussiuniloru a sup'ra propunerii (cei mari de 8 puncte a sup'ra lucrării Dictionariulu) Dui Odobescu [care lipsesce de la sied.] se se asculte cetirea responsulu ce D. Urechia se insarcinasse a face in numele societatii la discursulu de receptiune a Dui Anas. Fétu. Responsulu fu ascultat cu vna attentiune, si dupa unele observatiuni facute si primite, autorulu fu fericitatu pentru nimeritulu respunsu bine sentitu, multiamindu-i-se pentru ostenelele facute in numele societatii. — Dupa acést'a sied. se suspinde pre 15 minute. — Redeschidendu-se presied. ad hoc D. Baritiu spune cá are a se continuá discussiunea a sup'ra propunerii lui Odobescu. Papiu díce co punctulu 3. allu propunerii, care intru inceptu i-se pareá obscuru, dupa a dou'a cetire l'intellege, adeca „se nu se arunce in Glossariu cuvinte curatu romanesce de origine latina“ si a don'a parte a propunerii „cá neologismii se nu se immultiesca fora tota necessitatea“ dechiera cá partea I. nu o sustiue, accepta inse partea II. a propunerii. — Massimu : nimene nu pote negá co „optimus quisque verborum suorum interpret“ cu tote aceste d'insulu crede co D. Odobescu cere a se aruncá in Glossariu cuvintele de origine latina, ceea ce nu pote pricepe, si-i pare reu co D. Odobescu lipsesce, cá-ci numai dsa ni-ar poté da deslucire. Sionu esplica (dicundu co asta-di dsa este insu-si Odobescu, fiindu cá s'a intielessu mai d'inainte si prea bine scie ce au vrutu sa díca D. Odobescu) cumca acelle cuvinte d'in propunere ar' fi disse in modu satiricu. Toti membrii protesta. Sionu retractedia. Papiu cere a se votá a sup'ra emendamentulu s'eu. Hodosiu sustiue pre Papiu. Romanu díce a fi intielessu si ellu pre Odobescu totu asié cá D. Papiu si cá nu-i este permisu a presupune co D. Odobescu ar' fi vrutu se insulte societatea seu comisiunea lessigrafica, nu, pentru cá cuvintele de origine dubia, pote chiaru romanesce de orig. lat. trecute in Glossariu se voru luá [dupa terminarea lucrării] la discussiune si atunci cuvintele rom. se voru trece nesmintitu in corpulu limbei rom. adeca in Dictionariu la definitiva lui redactare, si acést'a o scieá bine D. Odobescu, precum scieá si aceea cá multi neologismi, necunoscuti mai nainte cu 20—30 anni, asta-di sunt cunoscuti pana si sergentiloru de politia, prin urmare trebuie se

se treca in Dictionariu, care trebuie se cuprindia nu numai cuvintele trecutulu si alle presentelului, ci si alle viitorulu, cellu pucinu pre timpulu cátu va sta spre usulu publiculu acestu Dictionariu, care, dupa credentia s'a, are se stee lungu timpu. D'in aceste consideratiuni nu sustiue neci propunerea Dui Odobescu, neci emendamentulu Dui Papiu, ci cere a se respinge amandone. Laurianu inca nu pote presupune co D. Odobescu ar' fi vrutu se face satire si glume insipide, co-ci lu-cunosce de omu seriosu si preaintelligente. Assemene respinge si cere a se respinge si propunere si emendamentu. — Se inchide discussiunea. Se votedia antái a sup'ra emendamentulu Papianu si cade. Se votedia a sup'ra punctulu 4. d'ia propunerea Odobescu, dar' inainte de votare Cretulescu observa, co votedia numai cu intielessulu datu de Papiu si altii. Se votedia si se adopta cu clausula de mai susu. Se nasce mare disputatiune pentru incurcatori'a dechiaratiune a Dui Sionu. Romanu cere cá esplicatiunea Dui Cretulescu (clausula) se se treca in processulu verb. si inca mai nainte de actulu votării, co-ci toti cei ce votara pentru primire, au votatu numai in intielessulu clausulei. Se adopta. — Se trece la punctulu 5. Papiu face éra emendamentu, inse numai cu respectu la forma „ione“ carea si dsa, o respue, éra cellelalte forme, (a caroru eliminare o cere punct. 5. d'in propunerea Odobescu) se se pastredia. Romanu, de si nu este pentru „ione“ precum pote neci pentru altele, dar' nu pentru cuventulu numai cá nu i-ar placé cutare modu de scriere seu forma, ci pentru ratiuni, cari le si amintesce pre scurtu, — cere totu-si a se lassá in voi'a comisiunii lessicografice cá se urmedie inainte cu lucrarea asié precum au inceputu, co-ci almintrea s'ar face una caricatura. Laurianu combatendu punctulu 5. si emendamentulu, dá ocasiune sustienitoriloru d'a se espectorá in discussiuni interminabili. Se intiade o zama lunga — dupa care, membrii, desperandu d'a vedé finitulu — mai observandu-se co numerulu completu (cerutu de regulamentu) allu membriloru lipsesce — discussiunea se curma si apoi se vorbesce despre ordinea pre alta di.

Siedinti'a XVI. plen. de la 26. aug., 7. sept., 1872.

Sub presidiulu lui Nic. Cretulescu se vorbesce despre incidentulu relevatu in sied. preced. [pentru cuventulu cá in adunare, cá sect. filol., presiediuse D. Cretulescu, precandu trebuia se functionedie sect. filol. cu officulu ei] si conversatiunea devenita discussiune (de umbr'a asinului) amenintia a deveni cá si eri interminabile, pana candu Baritiu intrevinendu, roga a se lassá acesta chestiune de competentia, pana la terminarea Dictionariulu si a gramaticei, dupa care nu se va mai poté intemplá (nb. tote sectiunile sunt autonome si in adunările loru functionedia officiele loru, éra membrii d'in alte sectiuni nu au votu decâtu numai in sect. propria. — Esceptiune s'a facutu numai pentru sect. filolog. si numai pre cátu tempu voru tiené discussiunile a sup'ra Dictionariulu, pana la terminarea lui, s'a luat conclusu cá la aceste discussiuni se íe parte toti membrii „cu votu decisivu“, acestu conclusu au datu ocasiune la multe inconveniente si certe de competentia, cá-ci membrii celloru late sectiuni, si a nume unii d'in sect. istor. nu se multiamescu a usá de votulu loru in chestiuni ce cadu in competentia totoruru membriloru, ci câte odati si abusedia tin-diendu a se mestecá si in chestiuni pure filologice si singuru de competentia sectiunii filologice] assemene certa de competentia si cere inchiderea discussiunii, carei-a succede a i-se pune capetu prin votare. — Se citeasca process. verb. allu sied. preced. se suleva discussiuni a sup'ra mai multoru puncte — dupa modificatiuni se adopta si se autentica. Apoi se purcede la ordenea dílei. — Punct. 5. d'in propunerea Odobescu revine la desbateru, si dupa ce Papiu dechiera cá retrage emendamentulu seu, Hodosiu si-lu insusiesce si-lu sustiue, se pune la votu si se primesce. Romanu observa cá acestu punctu, asié precum s'a formulatu, in termini gener. fara specificatiuni, este degiá votatu si se cuprindu in regulamentu, ceea ce se si recunoscu de toti membrii. — Se purcede la punct. 6. „d'a se completá numerulu membriloru comisiunii lessicografice.“ Massimu recunosce cá completarea si modulu d'a lucrá comisiunea lessicografica, este prevediuta prin regulamentu, prin urmare nu este contrariu propunerii de completare. Laurianu combate pentru cá membrii d'in sect. filol. cari ar' fi chiamati la assemene lucrare nu resiedu in Bucuresci, éra pre cei d'aici si d'in alte sectiuni, se erte, dar' nu-i recunosce de a fi apti. Romanu díce : ori ce va decide societatea, numai sectiunea filol. este in dreptu a alege pre acollu membru, prin urmare votulu soc. pote deveni nullu. Cu tote ac'estea completarea se pune la votu si se primesce. Se trece la punct. 7. se

respinge, asemenea și punct. 8. — *Massimu* propune a se invita membrii colaboratori la Diction. că să dechiare candu voru presentă lucrările lor, pentru că comisiunea lessicografică să nu întempina să pedese în redactare și tipărire. Se recumenda membrilor resp. și se încrede Delegatiunii că să-i provoace la timp. De-o-camdata pro statu notitia se spune că commiss. lessicogr. va fi gat'a pre finea ann. cu literele C, D și E, era literele F, G și H să fie gat'a, ca să se pota presentă la inceputulu lui ianuaru, an. v. — Propunerea acést'a se relega spre a fi pusa la ord. dillei. Totu *Massimu* propune a se votă cestiunile remase, pentră cari se cere plenulu societății, că sesiunea să se pota inchide (Martii) în 29. aug. st. v. — Se pune la ordinea dillei 1. programmu, pentru recipiendari, pre an. viit. 2. innoirea concursurilor, 3. alegerea de noui membri. 4. impartirea restului d'in literele Dictionariului. 5. reportulu secretariului gener. (a sup'r'a lucrărilor d'in sess. pres.) 6. cererea lui Papiu a i-se da 6—8 galb. pentru fac-simile allu autografulu Cantemirianu. 7. votarea instructiunilor pentru commiss. lessogr. (propunerea Odobescu.) 8. autenticarea process. verb. a sied. III. 9. Reportu a sup'r'a propunerii lui *Massimu* (insusita de la Laurianu.)

Siedintia XVII. publica solennă de la 27. aug., 8. sept., 1872. (In sala senatului.)

Presied. Nic. *Cretulescu* spune că se sente forte onoratu de votulu societății acad. prin care fu chiamatu antaiu că membru actualu, era în acésta sess. d'in increderea collegilor săi, alessu presiedinte, pentru care distinctiune sente viua multumire, promitendu că va face totu ce i stă în potentia pentru innaintarea sublimelui scopu allu societății acad. rom. — memorandu în câte-va cuvinte și meritele eminentelui filologu, antecessorulu său [Laurianu] în presiedintia, spunendu în fine obiectulu ce este la ordinea dillei: discursulu de receptiune allu recipiendariului Dr. Anastasiu *Fetu*, carui-a, în numele societății, i-va respunde V. A. *Urechia*, dechiara sied. publ. sol. deschisa și invita pre D. Dr. *Fetu* a se sui pre tribuna. — D. *Fetu* citește discursulu seu erudit, pre care auditoriulu alessu, inteligente, adunatu în numeru frumos, l'asculta cu încordata attentiune, intrerupendu-lu adese ori prin viue aclamatiuni și la inchiare prin prolongite și simpatice applause. — Presied. suspinde sied. pre 15 minute. Redeschidendu-o invita pre D. V. A. *Urechia* a ceti respunsulu. D. *Urechia* se suie pre tribuna și cetește cu multa sentire cuvintulu seu intreruptu prin dese aclamatiuni și inchiatu între fragorose applause alle publicului presente. — Presied. dechiara inchiata siedintia (ce fece adunca și placuta impressiune) annunciandu prossim'a sied. plen. pre alta di (luni) la 12 ore d'in di.

Siedintia XVIII. plen. de la 28. aug., 9. sept., 1872.

Presied. N. *Cretulescu*. Membri presenti *Fetu*, *Baritiu*, *Laurianu*, *Papiu*, *Sionu*, *Romanu*, *Hodosiu*, *Caragianu*, *Poenariu*, *Massimu*.

Dupa deschidere secretariulu ad hoc (*Caragianu*) citește process. verb. allu sied. publ. sol. Se aproba. — Presied. pune la ordinea dillei propunerea lui *Massimu* și celle lalte propuneri amentite în sied. de sambeta. *Baritiu* observa (§. 14. d'in statute) co au remasu d'in list'a cestiuniloru de di propunerea pentru a se decide dacă majoritatea membrilor actuali este „toties quoties“ necessaria, să ba? *Papiu* dice co statutele sunt chiare. *Romanu* reflecta co nu eră indoieia despre statute, ci cestiunea este: dacă majoritatea membrilor actuali, se cere în tote siedintiele, s'au numai majoritatea membrilor presenti la sesiune, firesce dupa ce numerulu cerutu (acum d. e. 11.) este de facia, dar' pote co d'in un'a s'au alta siedintia lipsese cutare membru (de almentrea presente la sesiune) d'in cutare cauza de indisposetiune. *Laurianu* dice: să se urmedie precum s'a urmatu până aci. Propunerea, resp. intrebarea aruncata de D. *Baritiu*, nefindu sustienuta se inlatura și se trece la ordinea dillei.

Propunerea lui *Massimu* [relativu la recipiendari] se primesce unanimu și se decide: a se invită prin Delegatiune recipiendari, că să arete și subiectulu discursului, pentră că cellu ce se va insarcinā a respunde să se pota pregati d'in bunu timp. — Se invita, mai de parte, membrii, cari au să tiena discursuri, a dechiarā seu aici în sied. seu mai tardu în scrisu Delegatiunii. — *Aurelianu* anuncia că va vorbi (în sess. v.) despre tradițiunile de agricultura la romani. I-va respunde *Sionu*. — *Cretulescu* anuncia că va vorbi despre desvoltarea [una analize] scientieloru naturali în Romani'a. I-va respunde *Fetu*. — *Baritiu* anuncia că d'in mai multe consideratiuni și relatiuni personali se crede indeteratu a respunde d'insulu lui *Hormusache*. Lui *Sturz'a* va respunde *Odobescu*. (În sess. trec. se insarcinasse *Cogalniceanu* a vorbi despre *Negruti*, etc., și Ionoscu a-i respunde, asemenea *Odobescu* a vorbi despre *Balcescu* și a-i respunde *Papiu*, dar' în asta privintia nu s'a luat noue dechiariatiuni.) Sectiunile presenta programele lor de concursu și primiele puse.

I. sect. istorica. „Istoria petrecerii coloniilor romane în Dacia lui Traianu de la scoterea legiuniloru prin Aurelianu, până la constituirea principatelor romane.“ Opulu să fie gat'a pentru sesiunea annulu 1875, ad. cu terminu de trei ani. — *Laurianu* cere a se formulā propunerea estu-modu „Istoria Romanilor“ de la Aurelianu până la a. 1300 dupa Chr. — Premiulu 3000 lei n. — marimea operii 10—15 colle tip. Garmond. — Se votedia.

II. Sectiunea filologica propune a se republica tote concursurile d'in annulu tr. cu condițiunile de atunci, schimbându-se numai Libri și Capetele [passagie] de tradussu. Terminulu: finea lui iuliu, a 1873. — Autorii și părțile de tradussu le insiramu pentră publiculu și mai alessu d'ortorii d'a concurge să aiba croscentia deplina:

A) Autorii Latini:

1. D'in M. T. *Cicero*: Philippica II. până la Capu XX. inclus.

2. D'in Titu-Livu: Libru XXII. Capu I. până la 16. inclus.

3. D'in Sallustu: Jugurtha: de la inceputu până la Capu XXIII. inclui.

b) Autorii Greci:

4. D'in Plutarclu: Tiberiu-Grachu, totu ce este.

5. D'ia Polybiu Libru II. Capu I. până la 16. inclus.

6. D'in Dionisiu d'Acarnassu: Libru I. până la Capu XII. inclus.

7. D'in Dione Cissiu: Libru LVII. (Tiberiu) de la Capu I. până la 16 incus.

Sectiunea filologica raportedia totodata că s'a reconstituit, reelegandu-si officiu în persoanele celorlu d'in an. tr. ad. Pres. Laurianu, vice-pres. *Massimu*, secret. *Sionu*, [cei lalti membri: Romanu, Caragianu, alti doi membri: Cipariu și Sber'a absentii.] Mai de parte că s'au luat decisiune ca commiss. lessicografică să urmedie innainte în tipărirea Dictionariului în „erie alfabetica“ și nu d'in doue locuri de odata [nu paraldu.] Se spune că s'au luat actu și de invitarea facuta de societate și s'au luat concludu ca să se lucrede mai concis (scurtu) dar' unde se ceru deductiuni mai pre largu să nu se scurte die articlii numai d'in economie, prin urmare nrulu celorloru nu se pote determinā cu precisiune a priori, ci remane approssimativu 150 colle, eventualminte și mai multu, dar' preste 200 colle n'are să treca neci intr'unu casu și în fine că membrii sectiunii filolog. n'a potutu alege pre allu treile membru în comisiunea lessicogr. neintrunindu neci unulu majoritate dupa trei voturi successive.

III. Sectiunea scientieloru naturali, comunica programmulu, dejă votatu per partes. (Vedi sied. X.) Se ventura de nou propunerea reimprospetata relativu la cartea lui *Roessler* (propunerea Laurianu-Odobescu) se observa că este deslegata prin Concursu și premiu de la Nr. I. sect. ist.

Laurianu cere a se rectificā și apoi a se autentificā process. verb. sied. III. relativu la cest. și mai susu amintita. Se oborge totu ce se trecusse în process. v. punendu-se numai propunerea Laurianu și co societatea iea actu, invitandu sectiunea istor. a studiā cestiunea și a veni la timp cu propunere formulata [dupa cum propusese Papiu.]

Cestiunea alegerii unui allu III. membru în commiss. lessicograf. se considera deslegata, dupa ce membrii sect. filol. dupa trei scrutinie nu potura ajunge la rezultatu. Remane ca cei doi membri se continue lucrarea.

Banii pentru fac-simile (cruti de Papiu) se decide a se face d'in economiele bugetului sectiunii istorice.

Propunerea *Massimu* (insusita de la Laurianu) pentru reducerea speselor administr. (diurne, etc.) venindu la discussiune se face intrebarea 1. să se pana la ordinea dillei? se votedia și cade 2. să se numesca altu reportoru [a sup'r'a acelei propuneri] în loculu Dlui *Odobescu*? Laurianu cere, majoritatea voteza „nu“ și asemenea cade. Deci se decide: „romane a se acceptā reportulu lui *Odobescu*“ (firesce în sess. viit).

Propunerea *Odobescu* [instructiunile, pentru comisiunea lessicografică] nu se admite a fi votata de a dou'a ora, ci seret. gen. o va adunā dupa puncte d'in processele verb. alle siedintieloru resp. și le va comunicā cu comisiunea lessicogr.

Cestiunea alegerii de noui membri precum și cestiunea unei sied. publice se amana pre manedf.

Siedintia, XIX. de la 29. aug. 10. sept. 1872.

Presied. *Cretulescu*. — Membri pres. Laurianu, *Baritiu*, *Caragianu*, *Poenariu*, *Massimu*, *Cogalniceanu*, *Fetu*, *Romanu*, *Papiu*, *Hodosiu*, *Aurelianu*.

Se citește process. verb. și dupa ore-si cari modificatiuni stilari se adopta. — *Baritiu* citește lucrarea sa „Darwin și sistemulu seu.“ — Dupa ce s'a luat decisiune d'a nu se tiecă alt. sied. publ. societatea cu privire la oper'a dlui *Baritiu* decide ca aceea să se treca în Annalile societatei. *Cogalniceanu* anuncia co va tiené, la annulu, discursulu seu de receptiune (alesu în 1868) și va vorbi despre Chronicarii romani și influența lor a sup'r'a vietiei publice a Romanilor.

Siedintia, XX. de la 30. aug. 11. sept. 1872.

Sub presied. lui *Fetu*. Dupa citirea process. verb. se pune în discussiune alegerea de noui membri. *Sionu* dice că n'ar fi neci unu inconvenientu d'a se immultî nrulu membriloru actuali și a nune pentru fia care sectiune cătu cu I. membru, dar' toti să fie d'aici d'in Bucuresti. *Aurelianu* reflecta că sect. scientieloru naturali fiindu redussa la 4 membri — prec ndu celle lalte sect. au câte 7—8 membri — ar cere să se alege pentru sect. scientieloru nat. dacă alegerea de noui membri s'ar admite în principiu. — *Laurianu*: me speria disproporțiunea speselor administrative (morte) facia cu celle alocate pentru lucrari, — mai jumetate ab-

solbu aceste spese, numai pentru co siedomu aci, tienendu lunge discussiuni și facundu lucru pucinu. Asié în sess. tr. s'au aruncata una bomba, s'a facutu disputa de lan'a caprina, — cellu ce aruncasse merulu *Eridei*, ridea și de unii, cari apearu, și de alții cari combateau, doue colle d'in Dictionariu. Summe immense au costatu aceste discussiuni sterili. Assemene în acesta sess. s'au relevatu, totu de acellu domnu membru, care apoi ne a parasitu, — cestiunea Dictionariului, ce, de si numai 4 siedintie tiené, ne coata totu-si 700 lei, prin urmare d'in consideratiuni economice și d'in economie de vorba multa, ce prin mai multi membri, mai alessu nuoi, se sporesce, nu este pentru admiterea alegerii de noui membri. *Romanu* observa că asemenea argumente financiare se audu a dese ori și în parlamente pre-tindindu-se că timpul prefacutu în baai s'ar perde cu discussiuni sterili, dar asemenea argumentu nu se pote admite, că-ce atunci pentru ce ar fi adunările, parlamentele? Elle sunt chiaru pentru discussiuni, cari de s'ar paré câte o data chiaru și sterili, totu au valore și sunt de folosu. De almentrea asta-di, la inchiatare sesiunii nu pote fi pentru alegere d'in lips'a timpului, cu tote că mai nainte au fostu pentru alegere. *Cogalniceanu* sustiene alegerea motivandu necessitatea ei prin atragerea de noue poteri și prin folosele ce ar resultā prin cascigarea poterii morali în a fara. *Baritiu* assemene este pentru alegere și cere că să dechiariatiunea sa — relativu la cuvintele Dlui Laurianu — să se treca în process. verb. dacă se voru trece alle lui Laurianu. *Massimu* regreta că se iutescu membrii — facundu allusiune la vorbele Dlui *Baritiu*, care banuisse că spectatorii lui Laurianu, mai alessu la reducerea diurnelor și a viatecului, ar' fi fostu indreptate în contr'a membriloru transcarpatini, — ceea ce D. Laurianu, au negatu categoricu, — crede că dacă nu se va disputā multu, bugetulu în doue trei dille, s'ar poté face în fia care sesiune, apoi timpul sesiunii s'ar poté bine intrebuintā pentru lucrari în sectiuni. Nu admite alegerea de noui membri actuali. *Hodosiu*: combate tote considerantele lui Laurianu, dar' primesce concludiunea lui. Cându se cerne cestiunea alegerii, totu de a un'a s'a preocupatu de doue: de possibilitatea d'a se lucrā în sesiune și de a se essecutā regulamentele. — *Papiu* combate assemenea alegerea, nu d'in respectu financiaru ci d'in alte considerante, între cari și scurtimea timpului, că-ci sunt condițiuni de implinitu, ceea ce inca ar' cere 5—6 dille, apoi a fara de acestea nu e neci o nevoia de immultire. — *Sionu* dice co n'au auditu inca neci unu argumentu în contr'a immultirei, prin urmare d'insulu cere immultirea. Dupa ce mai vorbira unii și a dou'a ora, cestiunea d'a se admite în principiu immultirea membriloru actuali, se pune la votu și se respinge (votandu pentru admittere numai trei insi: *Baritiu*, *Sionu* și *Urechia*.) Se decide apoi co neci membrii correspondenti nu se alegu în acésta sesiune. — Se pune la votu alegerea de membri onorari și adoptandu-se unanimu, la propunerea mai multoru membri se alegu:

1. D. *Diez* eminentele filologu și romanistu, cu unanimitate [12 voturi.]

2. D. Dr. *Iac. Cihaacu* (senior) naturalistu, și

3. D. *Aless. Cihaacu* (junior) filologu (autorulu Dictionariului rom.) amendoi cu unanimitate [12 voturi.]

4. D. *Bataillard*, cu unanimitate (12 v.)

5. D. Dr. *Szabó*, botanistu d'in Iassi, actualminte Directoru infirmariului d'in Galati [cu 11 voturi, 1 abtenu.]

Siedintia XXI. plen. de la 31. aug., 12. sept., 1872.

Presied. *Fetu*, membri: Laurianu, *Baritiu*, *Papiu*, *Romanu*, *Urechia*, *Caragianu*, *Massimu*, *Hodosiu*, *Aurelianu*.

Urechia secret. gener. citește reportulu generale a sup'r'a lucrărilor societății în sesiunea annului 1872.

Se inregistra discursurile de receptiune, ce în sess. viit. voru pronunțat membrii (cutari) și respunsurile ce li voru da membri (cutari) dupa cum acést'a s'a amintitu la loculu seu în alte sied. anteriori.

D. *Campianu* (alessu în sess. tr.) respunde prin scrisore co primesce cu multumire numirea sa de membru onorariu allu Societății acad. rom.

Presied. multumindu membriloru pentru increderea cătra person'a sa și pentru concursulu ce i-au datu, dechiara sesiunea annului 1872. de inchisa. — Membrii, dupa ce-si luara „reparu bunu“ unii de la alții, se despartira.

Cat. Cens.

D'in districtulu Zarandu.

Bai'a-de-Crisiu, 20. oct., 1872.

Nici odata, în vieti'a mea, n'am intempiatu o mai eclatanta satisfactiune și o mai mare consolatiune, decâtu dillele aceste, venindu-mi la mana foi'a de sér'a a duariului guvernamentalu „Pesti Naplo“ d'in 14. oct. a. c. Nr. 237. în care dlu „Dr. Solyom-Fekete Ferencz“ actualulu procuroru regessu pre langa tribunalulu d'in Bai'a-de-Crisiu, de si nu chiaru directe, dar' indirecte, — în tonu a la „Hortobágy“, — recunose, că domni'a s'a ar' fi demnulu auctoru alu denunciărilor și inveciveloru, ce s'au respanditu prin diurnalistic'a magara — de tota colorea, — relativu la portarea romaniloru d'in Zarandu, cu ocaziunea immormetării eroului martiru romanu Avramu Iancu.]

Asié dar', a iesitu cuiulu d'in sacu. — Nimene de aici d'in Zarandu, nu s'a indoitu, că auctoru acelei delatiuni ar' fi fostu dlu doctoru; cu atātu mai pucinu nu, de

ora ce domni'a sa numai decatu' dupa immormentarea numitului defunctu, convenindu' cu cati-va romani, chiaru in tonulu si cu acele cuvinte s'a exprimat, care au fostu publicate mai tardu in diurnalistic'a unghuresca; fiindu inse intrebata, daca domni'a sa este auctorulu genuinu? nega pre ceriu si s'te l'e, si nega si acum; dar' amicii dsale l'au descoperitu, cu acea modificare inse, ca d'insulu (procurorulu) n'a scrisu la nici unu diurnal, decatu' si-a facutu numai raportulu seu oficialu, apoi ca cine l'a publicatu, nu sciu nici ei acest'a, inse este forte usioru de a o ghici.

D'in capulu loculu trebuie se marturisescu, ca mie nici odata nu mi-a placutu a manca ciresie de pre unu taieriu cu domni' cei mari, precum este si dlu doctoru; prin urmare nici cu asta ocaziune nu mi-asiu perde tempulu a polemisa cu domni'a sa; miplace inse a chiarifica ideile catu se pote de bine ca asteliu opiniunea publica se nu fia reu informata, seu sedusa chiaru; cu unu cuventu: voiescu ca se ne cunoscemu bine unii pre altii, si voiescu ca celu culpabilu, se sufera si se-si ide pedeps'a meritata; voiescu in urma, ca falsitatele, siarlatanariile si mai alesu persecutiunile de ginte, se se curme, si se se pedepsesca cu tota rigorea.

Experientia de tote dilele inse, ni dovedesce pana la evidenti'a, ca in acesta nefericita patria, nu peccosulu se pedepsece, ci in cele mai multe casuri, celu nevinovatu este trasu la tribunalulu nedreptu alu stapaniloru situatiunei, si se aduce verdictulu a supra' lui dupa dreptulu pamnului; va se dica: celu mai tare are dreptu, era celu mai slabu pere cu dreptatea in siuu. — Pentru comprobarea acestoru assertiuni, credu, ca va fi de ajunsu, daca voiu dice numai atat'a, ca pana acum inca nici odata, unu magiaru seu filomagiaru, n'a fostu pedepsitu, ba nici trasu la raspundere, pentru ca elu a cotediatu a insulta si batjocuri natiunea romana in publicu cu cele mai injurioase si mersiave expresiuni, precum a fostu si cele ale denunciantulu cu mica in sacu; dar' d'in contra, avemu o multime de esemple, candu unu romanu s'a pedepsitu aspru, pentru ca a cotediatu a spune adevverulu in faci'a lumei.

De aci manecandu, asiguratu pre dlu doctoru, ca se nu porte nici o frica, ca dora va fi pedepsitu pentru ori-ce calumnie si neadeveruri vomate in contra romaniloru, pentru ca asteliu este situatiunea alcatuita.

Relativu la geneologia si biografia mamei numitulu doctoru, n'am se dicitu alta, decatu' se-i multiamescu, pentru ca n'a chiarificatu de minune; adaugu numai, ca pre aici se vorbesce — nu sciu cu catu temeiu — ca domni'a sa, in Oradea-Mare, s'ai' fi dechiaratu intr'o societate romana, ca „diemetate e romanu“, altcum, d'in a mea parte, fia ce vre, nu multu mi importa.

Si acum se ne ocupamu nitielu cu comunicatulu publicatu in diurnalulu susu numitu, se vedemu apoi logica si deductiuni minunate, intocma ca si candu ar' vorbi cine-va despre mirosu, carui-a natur'a i-a denegatu organulu mirosulu.

Cine vro data, dle procuroru, te-a atacatu pre dta, de mai bine de una diemetate de anu, de candu esci in Zarandu, pentru ca ai persecutatu pre criminalisti si ai pusu la loculu meritatu pre individii, cari au fostu acusat cu raptu, incendiu, omicidiu si — cum dici dta — cu alte lucreri bagatele asemenea acestoru-a?

Io asié credu, ba asié sciu, ca nimene; d'in contra prin aceste fapte ale dtale, ti-ai facutu merite — daca meritu e implinirea oficiulu; — aceste merite inse le au facutu si antecessorii dtale, cea ce dta scii forte bine. Io inse credu a scii si aceea, ca antecessorii D.Tale au fostu mai justu, pre candu D.Ta esci domnitu de multa patima.

Dar' me miru, cum dta, omu luminatu si cu atat'a sciintia, ai fruntea a afirmat'a, ca a sprigini si protege hotii si talharii, se vede a apartinere politicele mele n a t i u n a l e si acelu de unu calibru cu mine? — Candu, unde amu doveditu noi acesta? spune-ni, ca-ci la d'in contra acusa ne-documentata cade in calciele falsulu acuatoru!

Dta ai terenu vastu de a persecuta viturile si crimele, placa-ti, da-le pre facia, nu te ascunde in tufa cu ele, daca vrei se-ti implinescu detorintia si oficiulu cu punctualitate. — N'am aflatu inca nicairi, ca cine-va ar' fi suferitu neplaceri de la romani, pentru ca a fostu omu justu, dreptu si ecuitabilu; d'in contra romanii necontenitu suferu si inghitu nedreptatirile si inicitatile dvostre cu gramad'a.

Noi nici odata nu ne ferimu de adevveru si lumina, inse dvostra sunteti, cari voiti a ascunde lumiu'a d'in aintea nostra.

Romanii de aici, si credu, ca romanii d'in tota tier'a, s'au indignatu — cu dreptu cuventu — la falsele denunciatii alle falsulu denunciantu, carele a reportatu despre immormentarea nefericitului A v r a m u l a n c u; de-ora-ce acelu raportu a fostu lipsitu de ori-ce adevveru, d'insu de ura si patima in contra romaniloru; si acest'a este 'causa', ca romanii de aici nu potu dice, ca au facutu ore-care acuisitiune cu dta; pentru ca nu esci sinceru si nu esci dreptu.

Desbraca-te de ur'a si patim'a dovedita pana acum si romani voru fi aceti-a, cari te voru primi in midiolocu loru, cu afabilitatea cu care te-au primitu, candu ai venitu aici, dar', pre candu si inca nu scieau: cine esci?

Dta, in desu amintiuulu dtale comunicatu, dici: ca in afacerile dtale oficiali, n u t o t u d e u n ' a depinde de la dta. Acest'a o credu, dar' nu credu, ca existe vre-unu d'...

seu oficialu in tier'a, a carui chiamare se fia: a propaga falsitatele si neadeverurile; prin consecintia, nici a dtale chiamare nu pote fi acest'a.

Ce se referesce la acsa assertiune a dtale, ca eu, candu am scrisu in „Federatiunea“ de la 6. oct. m'asiu fi ascunsu sub ore care manta, si ca d'in cele impartesite acolo, nu primescu nimic'a asupra dtale, atribuindu-mi-le tote mie, ti-raspundu numai atat'a, ca: daca d'in stilu se pote cunosce caracterulu si cultura de anima a omulu, si daca dta esci auctorulu denunciariloru d'in „Reform.“ te avisezu, se le mai cetesci odata cu atentiune si-apoi se conchidi.

Io, d'in parte-mi, te asiguratu, ca nici pana acum nu m'am ascunsu, si nici in viitoru nu me voiu ascunde nici odata, sub nici unu feliu de manta, seu cusma ci voiu ave curagiulu a sta facia, cu fruntea deschisa, totu-de-un'a ori cu cine, despre faptele mele, si acest'a o ceru de la totu omulu, chiaru si de la dta.

Ionulu lui Tanasie.

Valea Streului, (cottulu Uniadorei), finea lui octomvre, 1872.

Trista — ba potu dice — nefericita nostra situatiune d'in prezentu; nenumeratele illegitati; miserabil'a stare a poporulu nostru: nemarginatulu indeferentismu alu inteliutiei romane d'in acestu comitatu puru romanescu, si alte multe esperintie, triste, me indemnara a face dilele trecute una provocare catra fratii mei romani d'in acestu comitatu, sperandu: ca nitandu trecutul si inteliugundu-ne in fine, dora vomu poté afla unu midiolocu, prin care amu poté ajuta catu de pucinu causai natiunale, adi nitata r ai cu totulu, si a usiura in catu-va greutatile, ce ne apesa totu mai tare.

Dar' am remasu numai cu sperarea...

Singuru unulu s'a aflatu, in totu cottulu, care se pare a fi luat in consideratiune modest'a mea intentiune adresandu-mi in Nr. 95 alu „Federatiunei“ cate-va intrebări pre catu de sincere, pre atatu de curioase.

Ei bine, vedindu, ca fratii mei d'in cottulu Uniadorei nici pana in diu'a de adi nu facura vre unu pasiu in asta cestiune si preferu a mai remane si in venitoriu in letargia de pana acum'a — primescu invitarea anonimulu d'in Dev'a si me marginescu ai raspunde urmatoriele:

Me intreb, domnulu meu, cu cine voiescu a me lupta pre acestu campu rigidu? in contra cui pre calea legala? pre ce basa? Cu ce programu? Cine se incepa? Si eta raspunsulu meu:

Eu asié credu, ca ca romanu, si ca fiu alu acestui cottu, carui-a mi-jace la anima sortea sermanulu poporu, de care me tienu, am dreptulu a me adresa totu-de-un'a catra aceti-a, in a caroru mani sunt depuse destinele poporulu d'in acestu cottu, si daca a-siu observat ce-va ne justu seu ori-ce scaderi d'in partea loru am dreptu ai intrebá, ma a-i si indemn'a la implinirea detorintieloru loru nationale.

Deci lupt'a noastra va fi in contra aceluor-a, cari nu voru locra in interesulu poporulu romanu, contra totororu apasatoriloru, contra totororu aceluor fra ti romani, cari orbiti de patime, insielati de s raini facu capitalu d'in caus'a romana, uita detorintiele loru nationale si patriotice — si, in fine, contra totororu cari voru uita marea loru misiune!

Si acesta lupta vomu continua-o totu-de-una ca se aretam generatiunei viitorie scaderile, de cari va ave se se ferisca.

Alta lupta vomu portá contra strainiloru, cari ni facura atate rele si cari continua si asta-di totu mai inadinsu. In acesta lupta inse ne vomu alaturá aceluor adevverati fi ai natiunei, cari voru ave numai una tiente in viet'a loru, si cari tote voru sacrificá pentru fericirea poporulu romanu! (Cu aceti-a vomu luptá d' si nopte; si daca lupt'a noastra va fi in daru — precum si este de unu timpu incoce — celu pucinu ni va remane acea mangaiare, ca nu am statu cu ranile in sinu atunci, candu ne amenintiau pericolele ce mai mari.

Si pericolele ce ne amenintia sunt forte mari; mai mari dora, decatu ori candu!

Asta-di nu ne amenintia orde barbare, cu furia, cu focu si tirania, ci ne amenintia pericle multu mai mari, pre care insenu le pre vedemu si cari vinu atatu de incetu, parendu a fi atatu de bagatele, incatu pre cei mai multi ne amagescu, dara cari sunt cu atatu mai siguru ajungutorie dta cunosci acele pericle si scii ca Natiunea romana adi e atatu de periclitata, in catu, de cum-va nu vomu priveghia si noi in miciele nostre cercuri, d' si nopte, si daca nu vomu sacrificá totu ce se va recere, vomu peri. Relele se apropia totu mai tare, deci si priveghierile nostre inca trebuie se totu fia mai energiose, ca-ci numai atunci ne vomu poté salva. Dta scii si aceea, ca Natiunea romana adi e pusa la proba, ca acuma si-are dilele de tentatiune, acuma are se arete virtute; acum are se dea dovedi despre fortiele sale si acuma avemu era ocaziune, se aretamu lumei, ca suntemu demni de numele romanu! Tentatiunea e mare, dar' fortiele nostre, virtutile ereditate de stramosi si geniulu natiunei nostre, voru, ca-ci trebuie se invinga tote, se fericisca poporulu romanu!

Cum? Pre ce cale vomu vedé acest'a realizatu? Priu contielegere, abnegatiune, virtute natiunale, cultura si lucrare continua! Asta-di fie-care romanu, de la micu pana la ma-

re, trebuie se se priveasca pre sine de unu martiru, care este chiamatu a lucra d' si nopte, pentru viitorulu delasatulu seu poporu, care va ave unu splendidu viitoriu. Acest'a e misiunea noastra, acest'a este ce detorimu stramosiloru si generatiunei viitorie, carea va fi chiamata a fi mai fericita de catu a nostra in prezentu!

Noi nu suntemu ai nostri, nu este iertatu se fimu atari; noi nu trebuie se avemu interesu propriu ci natiunale! Nu este ertatu se ne lasamu se ne amagesca strainii cu promisiuni, ce la prima vedere paru a fi de interesu, dar cari mai apoi candu pote va fi tardu, ni voru fi spre stricare.

Dara cu aceste inca nu voiu se dicitu, ca se ne facemu proletari si se ne espunemu la nevoi, si ce sciu eu ce, e dicitu numai ca tote faptele nostre se fia precugutate si tote se le facemu si d'in i n t e r e s u n a t i u n a l u.

Se nu lucramu totu numai pentru interesulu propriu, ca-ci neghigandu interesele comune si nationale, ne vomu tredé, ca cele cascigate prin interesu propriu voru dispare chiaru d'in aceea cauza si daunele nostre voru fi duble.

Experientia de tote dilele ni areta apriatu, ca relele nostre mai tote au provenitu numai de acolo, ca amu preferitu interesele personali, celoru comune si nationale; ca necunoscuudu si neprevediendu relele ce ne amenintiau, amu lucratu chiaru contra intereselor nostre. Strainii si inimicii nostri le sciu aceste bine, si pentru acest'a d'insii ne si impresora si ataca cu de acele.

Inteliutia unu comitatu este tat'a, sufletulu, mantuitorulu seu preaditorulu poporulu de acolo. Ea este competinta a veghia a supra' interesulu acelu poporu, dara d'ins'a este si responsabila in casuri de nevoi.

Un inteliutia brava, traında in contielegere si implinindu-si detorint'a sa natiunale, pote ferici poporulu, d'in contra, i pote causa multe neplaceri si daune.

Astu-felu si inteliutia romana d'in cottulu Uniadorei, are detorintia natiunale si este raspundetoria de daunele, ce le-au causatu prin nepasarea de pana acuma.

Este dreptu, dnulu meu, ca situatiunea noastra in prezentu e forte amara, si va totu fi, pana vomu continua cãile de pana acuma. Dara se nu desperamu! Cu ce programu? me intrebti dta.

Curiosu! Se lucramu numai cu anima romana. Programulu trebuie se fia scrisu in anim'a fia-carui-a, era daca chiaru lipsece ce-va programulu, citesca numai istoria noastra si fia cu atentiune la cele ce se petrecu, si delocu va ave programu.

Cine se incepa, adaugi Dta! Si mai curiosu!

Avemu nefericita datina a ne lipi atatu de multu de persone! Cea mai rea datina!

Nu aceea se cercati, domnulu meu, ca cine va incepe, si ca cine a facutu acest'a; aceea, ci cercati si scrutati ceea ce va incepe, si daca este de urmaritu, ceea ce face si dice inceputoriulu.

Mi-faci amintire de congresulu natiunale, comitetulu permanentu s. c. l. Ei, domnulu meu, nelucrarea, lenea si slabitiunile altoru-a nu ne potu escusa. Pentru ca colo si colo, cel'a si cel'a nu facu nimicu, de si ne dore forte multu, inca nu urmedia se facemu si noi astu-felu; ci d'in contra se damu esemplu bunu.

Pre altii se imitamu numai in virtuti si in fapte mari, er' nu si in trandavia!

Cãile politice mai tote ni sunt inchise, e dreptu, dara nu urmedia, ca se facemu totu numai politica: sunt si alte cai, pre cari potemu implini detorintiele nostre nationale si patriotice.

Catu de mare cercu de activitate are d. e. unu preotu de treba, unu docinte zelosu seu une bravu notariu comunulu? Catu de multu bine pote elu face poporulu, nu pre cale politica, ci numai ca romanu. Se-i dea suaturi sincere, si prin portarea sa; se-i fia esemplu, se lu-luminadie, candu nepriceputulu se duce la perire; dara nu chiau se fia stricatoriulu lui. Unu preotu nu este pusu numai se si-faca rugatiunile sale, d'insulu are si alte detorintie divine maretie.

Unu advocatu romanu, catu de multu pote ajuta poporulu, e si superflu se ti-mai spunu, inse advocatulu se nu fia, ca multi advocati romani, ca-ci dorere, despre advocatii rom. poporulu de unu timpu incoce are neplacute esperintie, a nume: d'insii tractadia si belescu reu poporulu, decatu multi straini, ast'a am auditu de la mai multi, si e si caus'a, ca multi de aceli advocati si si-perdura reputatiunea de mai nainte.

Unu oficiantu romanu ce nu pote face pentru poporu, inse, dorere, multi oficianti romani sunt mai rei catra sangele loru decatu chiaru strainulu. — Poporulu nostru e forte bunu.

Cu cuviint'a, cu bun'a, o duci departe cu d'insulu, dara cu tractare, cum facu unii, lu-instrainedi. Esemple ti-asi poté spune de ajunsu.

Pariutii cu familia, catu de multu potu influentia a supra' viitorulu copiiloru sei. Dar' asociatiunile?

Cu unu cuventu, afara de calea politica, atatu de multe sunt cãile spre a lucra pentru fericirea poporulu romanu, in catu nu mai vointia ni lipsece, spre a ajunge marele scopu.

Eta domnulu meu, aceste sunt parerile mele, relativu la intrebãrile ce mi li-ai pusu. Ti-multiamescu de atentiunea, cu care ai onoratu provocarea mea, si inchiau, mai

permițându-mi înca o dată a spera, că frații romani, inteligenții romani din cottul Uniadarei, va reapuca cătu mai curundu firul activității și vomu direge ce am neglesu până acuma.

Unu fiud în poporu.

VARIETATI.

(† Necrologu †) „Patria“, foia periodica politica, financiara, etc. fundata și susținuta de unu numerosu consortiu constatatoriu din membrii guvernului ung. și din unu redactoru bine-platitu, — după unu anu de vietă, de grele și crancene lupte contra aspirațiilor, drepturilor și a sentiului romanescu, — a repausatu în domniul, lasandu tota averea sa, miscatoria și nemiscatoria, ereditate deputatilor romani deachisti, inse cu acea condițiune și ultima dorința, că acești-a, începudu de la prim'a ianuaru 1873 s'edea una alta foia de acelu-a-si calibru și calitate, inse cu unu programu și sub unu nume mai pucinu maculatu de cătu alu repausatei „Patrie.“ Acești-a perdere o deplange și gelesce în prim'a linia neobositulu redactoru neveditu da' bine cunoscutu, care a remasu constante de la aparinți'a și până în momentul candu „Patria“ si-a datu ultim'a respirațiune și care, dreptu remuneratiune și recunoscinti'a, — pre langa resplata ce si-a luatu-o până ce „Patria“ a fostu înca în vietă — va obținé cea mai mare și mai grasa bucata din ereditate, adeca dreptulu d'a intră pre facia în acelea-si funcțiuni și cu acelea-si emolumente la nou infintian'd'a foia. O gelescu mai departe fostii ei redactori Virgiliu și Ulpiu și în fine si Iuliu Popoviciu, unu nume luatu din ventu, una masca, sub care s'a ascunsu în dfilele ultime acelu nume, care, avendu înca pudorea, n'a avutu coragiulu d'a esé la lumina.

*(Numiri.) In foia oficiala de la 24 oct. cettim, că dlu vicariu alu Marmatiei, Michailu Pavelu, prin decretu imperatescu datatu înca de pre tempulu petrecerii Maj. Sale în Berolinu și contra-semnatu de Teodoru Pauler, pre atunci ministru de cultu și instrucțiune, este numitu de episcopu alu diecesei gherlane; — totu foia oficiala de a doua di (25 oct.) aduse apoi altu decretu, prin care dlu Dr. Gregoriu Silasi, subdirectoru la semenariulu gr. cat. în Viena, este numitu professoru de limb'a și literatur'a romana la facultatea filosofica a Universității de Clusiu.

*(La gimnasia) gr. cat. și rom. cat. din Ardelu în an. scol 1871/2 au studeatu 2021 teneri, anume dupa confesiune: 1901 rom. cat. 664 gr. cat. 256 gr. ori. 29 arm. cat. 9 luter. 48 reform. 1 unitariu și 13 israeliti. După nationalitate: 927 ung. 913 rom. 104 germani 68 arm. 9 jidani. Numerulu scolarilor în an. scol. 1869/70 a fostu 2300; în 1870/71 au fostu 2224, au scadiutu deci în trei ani 279 scolari.

*(Remasitie de Mamutu.) Aprope de Viena s'au aflatu osse și denti fosile, remasitie de Mamutu [animalu patrupezu antidiluvianu, giganticu]. Acele osse s'au aflatu în pamentu negriu cleiosu; erau 2 masele bine conservate a unui teneru Elephas primigenius, și unu altu fragmentu de osu neconservabile. Se pote, că sapandu-se mai de parte, s'ea afle înca astfelu de fosilia. Un'a dintre masellele afiate s'au datu institutulu geologicu c. r. din Viena.

*(Processulu Bazaine.) Prim'a parte a investigatiunii în processulu gener. Bazaine sa inchiatu și list'a membriloru tribunalulu milit. sa statoritu. Afacerea inse asié este de incalcita, în cătu referenti' abie înainte de an. nou voru fi ga'ta, și astfelu pertratările publice abie în l. fauru 1873 se voru incepe.

*(Pentru fondulu Academiei rom. de drepturi.) Unu oficeriu romanu, petrunsu de amorea cătra binele și prosperarea natiunii sale, nu si-uită neci în momentele din urma de natiunea sa, și astfelu, pucinic'a avere, ce cu mare crutiare, si-a potutu-o procură din neconsiderabil'a sa leafa, vine a o depune pre altariulu culturai nationale. Acestu generosu oficeriu fū repausatulu locotenente primariu Petru Puiu, carele testă la tond. Academiei romane de drept. 300 fl. v. a., lasandu totu-o-data de esecutoriulu testamentulu seu pre d. bar. Ursu, colon. pens. „Gaz. Tr.“

Anunciu. *)

On. d. d. membri ai societății pentru fondu de teatru nationalu romanu, cari dorescu a partecipe la adunarea generala, ce se va tiené în 30. oct. (11. noemvre) a. c. în Temisior'a, sunt rogati cu totu respectulu, s'ea binevoiesca a se insinua la subscribulu presidiu până în 1. noemvre st. n. că s'ea potemu face dispușetiunile necesarie pentru quartire etc. Din sediinti'a comitetulu, tienuta în Temisior'a în 19. sept. 1872.

P. Rotariu, m. p., P. Milu, m. p.,
pres. comit. arang. not. comit.

Cele-lalte on. diuarie nationale sunt rogata a reproduce acestu anunciu în stim. loru colone. Comitatu.

Anunciu.

Conformu statutelor reuniunii politice nationale a totoruru romaniloru din Cottulu și cetatea Aradu, am onore a invita pre toti membrii comitetulu centralu ai reuniunii și pre toti membrii romani ai congregatiunei cottense la sediinti'a comitetulu centralu ce se va tiené în 3. noemvre a. c. după media-di la 4 ore în localitatea indatinata. La care, sediinti'a sunt rogati a partecipa cătu mai multi, deora-ce în congregatiunea cottense din 4. noemvre sunt de a se pertracta unele cause de mare importantia pentru caus'a nostra nationale locale.

Aradu, 24. octomvre, 1872.

Demetriu Bonciu,
presedintele reuniunii politice-nationale
a romaniloru din cottulu și cetatea Aradu.

Sciri electrice.

Roma, 24. oct. Scirile relative la crescerea apei în riurile Italiei sunt tare neliniscitorie. Fluviulu Padu a esundatu în apropiare de Revera și a inundatu totu teritoriulu între riurile Secchia și Panaro. Unu satu în tienutulu Rovigo înca este inundatu. În Pavia, Cremona, Piacentia, Ravenna și în provinciile de la Milanu și Padua, precum și în alte tienuturi înca se porta mare frica de asemeni esundatiuni, cari ameninti'a a causă mari daune. La Reggio în Calabria, apoi în Catania ploua necontentitu, încatu se potu accepta cele mai mari nenorociri pre călile ferrate.

Brussellă, 24. oct. Se pregatesce una manifestare antimilitaria; reuniunile clericale ale tierrele voru tiené una adunare în Brussell'a. cu scopu d'a protestă contra organizării armatei belgiane după sistemulu prussianu.

Viena, 24. oct. Unu rescriptu alu ministrulu de finantie cătra secuestrulu călilor ferrate Cernauti, datatu din 22. l. c., aplacideza pentru lini'a Cernauti-Suceva anticipatiunea ceruta de 300.000 florini în moneta de argintu pentru lini'a Leopole-Cernauti acestu favoru n'are locu. Administratiunea de mai nainte a lasatu în urm'a sa numai casse gole, prin urmare rescumperarea cuponulu din noemvre ar' fi fostu imposibile. În interesulu întreprinderii deci ministrulu de finantie tiene ga'ta una anticipatiune pre cinci lune cu 6% de la 73.000 pundi sterlingi pre langa offerirea garantiiloru suplenitorie cu scadienti'a în 1873, de cum va guvernulu romanu va solvi la tempu sum'a de garantia de 1,800.000 franci.

Viena, 25. oct. Mane se va publică patent'a imperatesca, care convoca dietele pre 5. noemvre.

Bucuresci, 24. oct. După „Monitoriulu offi“, organizatiunea administratiunii căliloru ferrate Suciav'a-Romanu și Jassi-Botusiani sa inceputu.

Kragujevatiu, 24. oct. Adress'a de multiamita a scupcinei accentua innaltele merite ale regentiei pentru statu, pentru dinasti'a principelui și pentru progresse.

Londra, 24. oct. Diuariulu „Times“ publica actuala deslocutiune a trupelor germane în Francia: gener. Schevening cu quartirulu principalu în Barle-Duc, gener. Treskow în Nancy, gener. Schmeling în Mezières și gener. Halenger în Epinal.

Praga, 26. oct. Diuariulu officialu de aici publica urmatori'a enuntiatiune a lui Palacky. Sudostulu Europei, la confiniele Rusiei este de astfelu de poporu locuitu, d'entre de cari neci unulu nu este destule potente resiste. Resistinti'a numai asié este posibilă, dacă aceste popore ar fi forte strinsu unite. Adeverat'a vena vitale a acestei necesarie uniri de popore este Danubiulu, era poterea centrala a acestei uniri de popore nu este ertatu s'ea se departa de la acestu fluviu, dacă ve iesce s'ea aiba effectu.

Bursa de Viena de la 25. octomvre, 1872.

5% metall.	61.70	Londra	107.90
Imprum. nat.	69.60	Argintu	107.15
Sorti din 1860	102.30	Galbenu	5.13
Act. de banca	931.—	Napoleond'or	8.64
Act. inst. creu.	326.80		

Propriet., edit. și red. respundiet. : ALES. ROMANU.

Eu Vilemin'a Rix

dechiaru prin acésta publice, că eu, vedu'a după Dr. A. Rix, de 16 ani sum singur'a și unic'a producatori'a a adeveratei și nefalsificatei

Pasta Pompadour originala

fiindu că numai eu singura cunosc secretulu preparatiunii. Anunciandu deci prin acésta, că numit'a Pasta Pompadour de acum încolo se pote află nefalsificata numai la locuinti'a mea, Viena, strad'a „grosse Mohrengasse“ nr. 14. trept'a I, usi'a 62, adminezu s'ea nu se cumpere la nime altulu acésta pasta, fiindu că de presente nu tienu neci unu depositu, și neci o filiala, și tote depozitele de mai înainte le-am disolvatu pentru falsificările obvenite. Adeverat'a Past'i Pompadour a mea, numita și **Pasta Miraculosa**, nu si-va sminti neci candu effectulu; succesulu acestei Paste pentru faci'a omului e preste tota acceptarea și este uniculu medilocu garantatu spre grabnic'a și sigur'a alungare a totoruru sgrabuntieloru, petoloru, cosiloru, bubitiiloru și alu niceloru de pre facia. Garanti'a intru atăta e de secură, în cătu daca medicin'a remane fără effectu, **banii se voru dá înderetru.**

Una tegula de acésta Pasta escelenta, d'impreuna cu instructiunea, costa **1 fl. 50 cr.** — **Tramisu per „Nachnahme.“** Epistolele de procuratiune sunt de a se adresă cătra Vilemin'a Rix, Dr. Witwe, Viena, grosse Mohrengasse nr. 14.; pentru placerea onoratiiloru mei partinitori, dacă mi-voru incredinti'a unele comisiuni mice despre diverse articuli, voi dispune că s'ea se esecutive fără a compută vre-o provisiune.

Adrese de multiamita nu se voru publică.

[6-24]

MANTELE DE PLOIA.

Pentru caletori, economi, oficiali la calea ferrata și în genere pentru toti acei individi, cari prin ocupatiunile și afacerile lor sunt a-dese-ori espusi ploiei, este tare de recomandat Mantel'u de ploia anglesa genuina, din materia nou-ameliorata, nedestructibile și nepenetrabile de apa. Aceste mantelle întrecu în eleganti'a și durabilitate pre tote câte s'au fabricatu până acum. Este apoi de însemnatu, că mantellele din cestiune sunt cor totulu fără cusatura, prin urmare nici-odata nu voru avé trebuința de reparatura, și sunt astfelu lucrate, încatu pre tempu frumosu se potu întorce și îmbracă pre faci'a a dou'a că redingata eleganta.

1 bucata în marime ordinară, de 42 plocari lungime, costa 10 fl., în-cari 2 plocari ulteriori costa 1 fl. mai multu, capuce [gluge] 1 fl. bucata.

Depositu principalu alu fabricii Govin și fiulu în Manchester.

Lumina frumusu **Lumina bunu** **Lumina estinu.**

Cele mai noue lampe de petroleu, cu masinari'a assecuratori'a, preabine construita, flacara lina în forma de fluture că la lampelo de gasu aericu (flacaru a unei singure lampe lumineza cătu 6 luminări); fără indoiela frumosa illuminatiune acésta, și totu-si 50 percente economie facia cu ori-care alta materia de luminatu. Si spre a împedecă ori-ce concurrenți'a s'au pusu pre-tiuri cătu se pote de estine, ér' pentru calitatea cea mai buna se garanteza.

1 bucata lampă de cuina, completa, d'impreuna cu petroleu și festila, 45, 60 cr. 1 buc. lampă de cuina, de aninatu de parete séu de plafondu, completa, cr. 85, fl. 1.20, 1.50. 1 buc. lampă de chilia, frumosa, completa fl. 1, 1.20, 1.50, 1.80. 1 buc. lampă prea-irumosu adjustata, completa, fl. 2, 2.50, 3. 1 buc. lampă de salonu, bogatu decorata, prea-fina, fl. 4, 5, 6, 8, 10. 1 buc. lampă de studentu séu lucratu cu palari'a fl. 1, 1.50, 2. 1 buc. lampă de parete pentru staulu, séu în anticameru (tinde) cr. 90, fl. 1.20. 1 buc. lampă de aternatu de grindu în staulu, tinde etc. cr. 90, fl. 1.50, 2. 1 buc. lampă de aternatu în fabrica, oficiu fl. 2, 2.50, 3.50. 1 buc. lampă de aternatu în sufragerie, preafine fl. 5, 8. 1 buc. lampă de aternatu în sufragerie, sorta prea-fina, bronzu auritu fl. 15, 20, 25.

Sub acestu pretiu alu lampeloru este d'a se întielege tota adjustarea, d'impreuna cu festila și sticla.

1 palarie de lampe, mice, de midilocu fine cr. 5, fine cr. 10, pre-fine cr. 15. 1 palarie de lampă de midilocu mari și de midilocu fine cr. 10, fine cr. 15, pre-fine cr. 20. 1 palarie de lampă sorta mare, de midilocu fina cr. 25, fina cr. 35, pre-fina cr. 45. 1 cotu festila de lampă cr. 4, 6, 8. 1 buc. forfecu de lampe, de ocelu cr. 25. 1 scutu pentru palari'a lampeloru, d'a nu se arde, cr. 5. 1 scutu pentru sticla, d'a nu se sparge de cădura, cr. 10. 1 curatatoriu mecanicu pentru cilindru de sticla, cr. 20. 1 tassa d'a se pune sub lampă, prea-frumosa, cr. 20, 30. 1 fesu micu pentru lampă, în forme prea-frumose cr. 15, 25, 35. 1 scriptiu pentru aternarea lampeloru fl. 1.40, 1.80, 2.20. 1 cilindru de sticla cr. 4, 5, 6. 1 globu de sticla cr. 20, 25, 30. 1 flaconu de tipchea pentru 1 pundu de petroleu cr. 30, pentru 2 pundi cr. 50.

Cumperatorii cu redicat'a capeta rabattu de la

A. FRIEDMANN,
Vienna, Praterstrasse, Parterre și etagiulu 1. [6-12]